روزنه

بهرام پارسایی:

یک جریان سیاسی دنبال مهره‌چینی در کابینه است

● **ایلنا:** سخنگوی فراکسیون امید با اشاره به انتشار شایعه‌هایی مبنی بر استعفای معاون‌اول رئیس‌جمهوری و القای وجود اختلافات عمیق در کابینه از سوی برخی جریان‌های سیاسی، عنوان کرد: «متأسفانه در موقعیت‌هایی که کشور درگیر مشکلات و التهاب است، به‌جای اینکه تمام افراد با انسجام دنبال ارائه راهکار باشند تا بتوانیم در راستای منافع ملی و کاهش دغدغه مردم قدم برداریم، توان خود را برای ناامیدکردن مردم به کار می‌گیرند».

بهرام پارسایی افزود: «در این راستا، با افرادی مواجه هستیم که ادعایشان در انقلابی‌بودن بیشتر است؛ پس باید بیشتر همراهی کنند تا تنش به جامعه منتقل نشود. البته دولت هم وظیفه دارد برنامه‌های مشخص خود را در این زمینه ارائه دهد تا دغدغه‌های مردم کاهش پیدا کند». نماینده مردم شیراز در مجلس گفت: «آقای روحانی همچنین باید تشخیص بدهند چه کسانی در این زمینه همراه هستند تا بتواند با کمک آنها بر مشکلات فائق بیاید. در ضمن مشاوره نیز باید با افرادی صورت بگیرد که امین و دلسوز باشند نه اینکه دنبال زدوبند و باندبازی باشند. باید دراین‌باره برنامه‌ای جدی وجود داشته باشد».

او درباره برخی تحرکات نامزدهای احتمالی ریاست‌جمهوری سال ۱۴۰۰ برای نفوذ در دولت هم افزود: «اینکه جریانی وجود دارد که دنبال مهره‌چینی در دولت است، هویداست و این نگرانی وجود دارد. تا انتخابات حداقل سه سال زمان مانده و در شرایط فعلی جامعه، اگر اشخاصی دنبال این سیاست باشند، قطعا خیانتی است به مردم و جامعه که به‌جای ارائه راهکار برای رفع مشکلات داخلی و تعامل با دنیا، فکرشان روی ۱۴۰۰ باشد. این موضوع را نه‌تنها خیانت به مردم که خیانت به نظام می‌دانم. اگر پتانسیلی که باید دنبال منافع مردم باشد در خدمت منافع جناحی و زدوبندهای سیاسی و شروع زودهنگام تحرکات انتخاباتی قرار بگیرد، قطعا نارضایتی عمومی را در پی خواهد داشت».

پارسایی گفت: «مردم این موضوعات را تشخیص می‌دهند و نمی‌شود از رأی آنها برای پیشبرد اهدافی بهره‌برداری کرد که ظلم به ملت و ظلم به نظام است. آقای روحانی باید ورود کند؛ چراکه نباید قدرت دولت در این مسیر هزینه شود و مردم شخص ایشان را برای شکل‌گیری این تحرکات مقصر می‌دانند».

علوی‌تبار و کیانوش‌راد در نشست «چیستی و چرایی گفتمان اصلاحات» بررسی کردند:

ضرورت نوسازی در اصلاحات

عکس: منوچهر قلمچی

شرق: سومین جلسه از سلسله‌نشست‌های اصلاحات همه‌جانبه و فردای ایران با عنوان «چیستی و چرایی گفتمان اصلاحات» با حضور علی‌رضا علوی‌تبار و محمد کیانوش‌راد، در سالن اجتماعات حزب «اتحاد ملت» برگزار شد. علوی‌تبار این سؤال محوری را پیش کشید که اصلاحات دقیقا می‌خواهد چه چیزی را اصلاح کند و گفت: «یکی از نکاتی که باید به‌طور مدام مورد ارزیابی انتقادی ما قرار گیرد این است که ما می‌خواهیم چه چیزی را اصلاح کنیم؟»

این تحلیلگر اصلاح‌طلب ادامه داد: «اصلاحات باید معطوف به چیزی باشد که منشأ و ایجادکننده مشکلاتی است که ما درصدد اصلاح آنها هستیم. اگر می‌خواهیم با معلول‌ها نجنگیم، بلکه با علت‌ها مبارزه کنیم، باید تحلیل روشنی از منشأ مشکلات داشته باشیم». او «نقطه کانونی» را یکی از بخش‌هایی دانست که در سال‌های اخیر تا حدودی مورد غفلت اصلاح‌طلبان قرار گرفته است. علوی‌تبار با بیان اینکه «ملموس‌ترین وجه هر حکومتی در دنیا، چیزی است که به آن می‌گویند خط‌مشی‌های عمومی»، بیشتر انتقادات را به خط‌مشی‌ها توصیف کرد، درحالی‌که باید درباره منشأ پدیدآمدن برخی از خط‌مشی‌ها و موانع به‌وجودآمدن دیگر، توجه کرد.

با این مقدمات است که این استراتژیست اصلاح‌طلب بحث اصلی خود را به نقطه موردنظرش می‌رساند: «ما به یک مدل احتیاج داریم برای توضیح چرایی و چگونگی خط‌مشی‌گذاری؛ خط‌مشی‌ها چرا و چگونه شکل می‌گیرند، چرا و چگونه اجرا می‌شوند و چرا و چگونه ارزیابی می‌شوند. به یک مدل تبیینی احتیاج داریم. مدل تبیینی‌ای که وجود دارد و ما در سال‌های اخیر از آن غفلت کردیم، مدل اقتصاد سیاسی است».

او تعریف مورد نظر خود را از این اصطلاح این‌گونه بیان کرد: «اقتصاد سیاسی حوزه‌ای است که از تعامل یک، ساختار قدرت (ساختار سیاسی)، دو نظام اقتصادی و تکنولوژی اقتصادی و سه، نیروهای اجتماعی پدید می‌آید».

اقتصاد تا چه اندازه از سیاست استقلال دارد

علی‌رضا علوی‌تبار ادامه داد: «توصیه می‌کنم برای بحث اقتصاد سیاسی، کتاب «بدون خشونت» داگلاس نورث و همکارانش را حتما ببینید. آنجا می‌گوید شما می‌توانید اقتصاد سیاسی را بر اساس چند سؤال طبقه‌بندی کنید. اولین سؤال این است که اقتصاد تا چه اندازه از سیاست استقلال دارد. آیا تصمیم‌گیری‌های اقتصادی با منطق و ملاحظات اقتصادی صورت می‌گیرد یا با منطق و ملاحظات سیاسی؟ یعنی اینکه ارز محدود کشور را با قیمت چهار هزارو ۲۰۰ به عده‌ای می‌دهید با منطق اقتصادی گرفته شده است یا پشت آن منطق سیاسی وجود دارد که قرار است گروهی پولدار شوند؟ اینکه به چه کسی ارز تعلق می‌گیرد با منطق اقتصادی تعیین شده است یا هر منطقی که غیر از منطق اقتصادی است؟ سؤال دوم این است که آیا واقعا بر سر منابع رقابت هست یا نه، بلوک‌های قدرتی وجود دارند که منابع کشور به نوعی بین آنها توزیع می‌شود و آن بلوک‌ها هم سهم خود را در بین رده‌های پایین‌تر توزیع می‌کنند و نوعی وفاداری برای خود می‌خرد. سؤال سوم این است که تصمیمات دموکراتیک گرفته می‌شود یا خیر؟»

او با استفاده از این تمهیدات نظری به موضوع ایران بازگشت و گفت: «با توجه به این سؤال‌ها به اقتصاد خودمان رجوع کنید؛ روشن است که در اقتصاد ما تصمیم‌ها با منطق اقتصادی گرفته نمی‌شوند، بلکه با تصمیم‌های اقتصادی، با منطق گروهی و سیاسی گرفته می‌شوند. بلوک‌های قدرت شکل گرفته‌اند، اما چندان منسجم نیستند؛ یعنی درون خودشان تضاد و تعارض وجود دارد و نتوانستند سلسله‌مراتب حامی- پشتیبان منظم و منسجم ایجاد کنند».

نتایج اقتصاد سیاسی

او ادامه داد: «وقتی اقتصاد سیاسی داریم که اندک‌سالاری با دسترسی محدود داریم دیگر فساد در کشور استثنا نیست بلکه کاملا سیستماتیک است. اساسا بنیاد این اقتصاد سیاسی بر فساد و رانت استوار است. ولی خب این رانت‌ها زیر پوشش‌های منطقی توزیع می‌شوند... . دولتی که بر سرکار می‌آورید بعد از مدتی شریک توزیع رانت می‌شود و خودش آلوده می‌شود. نماینده‌ای را که به مجلس می‌فرستید ممکن است آلوده شود و سهمی از رانت بخواهد. نباید تعجب کرد این نتیجه طبیعی اقتصاد سیاسی ما است. ببینید [در این اقتصاد سیاسی] نهادها معناهای دیگری می‌دهند. بانک‌ها در اقتصادهای با دسترسی باز محلی بر تجمع سرمایه‌های کوچک و سرمایه‌گذاری هستند اما در نظام اقتصادی با دسترسی محدود، بانک‌ها کارشان تأمین مالی جریان‌های قدرت‌مند و حداکثر قدرت است. شوراها معناهای دیگری پیدا می‌کنند، صندوق‌های بازنشستگی معناهای دیگری پیدا می‌کنند. یعنی تمام نهادهایی که در اقتصاد با دسترسی باز معنای دیگری دارند در اقتصاد شما معنا دیگری پیدا می‌کنند».

اصلاح‌طلبی به رادیکالیسم احتیاج دارد

حالا علوی‌تبار بحث خود را کامل کرده و می‌تواند دقیقا بگوید «کانون مرکزی» که اصلاحات باید به آن معطوف باشد، چیست: «تیغ اصلاح‌طلبی باید متوجه تغییر اندک‌سالاری [و دسترسی محدود باشد] و این رادیکال است. این یک موضع رادیکال است. اصلاح‌طلبی به رادیکالیسم احتیاج دارد. نه به‌معنای رادیکالیسم روشی و تندروی بلکه به معنای ریشه‌نگری. باید عمیق‌تر نگاه کنیم، عمیق‌تر تحلیل کنیم آن‌گاه راه‌های ما هم راه‌های دگرگون‌کننده و عمیق‌تری خواهند بود و هم متفاوت از راه‌هایی که تا به‌حال طی کرده‌ایم. از قربانی‌کردن هم نباید ترسید. اگر دولت نمی‌تواند این راه را بیاید، لزومی ندارد که با آن غرق شویم. اگر دولت نمی‌تواند کسانی را در رأس تصمیم‌گیری‌های خود بگذارد که نمی‌خواهند رانت توزیع کنند چه دلیلی دارد ما تا آخر با آن برویم».

باید در ۳ زمینه خود را بازسازی کنیم

او در انتها به صورت مختصر به گام‌های عملی این موضع در اصلاحات اشاره کرد: «فکر می‌کنم که باید در سه زمینه خود را بازسازی کنیم. یک، در زمینه گفتار و جهت‌گیری‌های سیاسی. دو، در زمینه سازماندهی و تشکیلات. سه، در زمینه راهبردها و تاکتیک‌ها. فقط اشاره می‌کنم که در زمینه گفتمان دو محور را باید زنده کنیم؛ یک، گفتمان جمهوریت، ایران یا آینده‌ای ندارد یا آینده آن جمهوریت است، نه سلطنت و نه خلافت. این گفتمان باید زنده شود و آن را وارد اصلاح‌طلبی کنیم. دو، برابری؛ اصلاح‌طلبی در مقطع فعلی بدون گفتمان برابری قادر به ادامه حرکت نیست. برابری به معنای اصلاح رادیکال اقتصاد سیاسی رانتی ایران. این احتیاج به لوازمی در اندیشه و استراتژی سیاسی ما دارد که باید به آن توجه کنیم و آن را بازسازی کنیم».

کیانوش‌راد: راهی جز روش اصلاح‌طلبی وجود ندارد

در بخش دیگری این نشست محمد کیانوش‌راد، عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت ایران اسلامی و نماینده مردم اهواز در دوره ششم مجلس، با بیان سخنانی اصلاح‌طلبی را به عنوان یک روش دانست که اگر به‌عنوان یک ایده و هدف و آرمان در نظر گرفته شود، اختلافات بروز می‌کند...

ادامه در صفحه ۱۵

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● **گلایه از اداره برق:** واقعا سؤال اینجاست با توجه به اینکه بارها در اخبار و رسانه‌ها اعلام کرده‌اند که قطعی برق از قبل اطلاع‌رسانی می‌شود، بااین‌حال هر روز دو تا سه ساعت برق‌ها قطع می‌شود و جالب‌تر اینکه ساعت کار ادارات از شش صبح تا دو بعدازظهر شده است که بانک‌ها معمولا تا ۱:۳۰ کار می‌کنند و در این بین هم سه ساعت برق ندارند و کار مشتری انجام نمی‌شود، بقیه ادارات هم معمولا همین شرایط را دارند. وقتی کاری با حساب‌وکتاب انجام شود، با این‌همه مشکل مواجه نمی‌شود!

یک مخاطب

● در ارتباط با مصوبه‌ای که آموزش‌وپرورش گذاشته، اعتراض داشتم. معدل‌های ما اصلا خوب نشده است و واقعا از این شرایط راضی نیستیم. لطفا از طریق ستون الوشرق پیام ما را به گوش مسئولان برسانید.

یک دانش‌آموز

● **قطع ۸ ساعته آب در گرگان:** آب محله ما به نشانی گرگان، خیابان شهدا، لاله ششم، بن‌بست یکم میخچه‌گران شب تا صبح به مدت هشت ساعت قطع می‌شود. آیا آب همه محله‌ها و شهرهای دیگر هم همین‌طور است؟

کاشفی از گرگان

● از اپراتور همراه‌اول خواهشمند است اختلالات مربوط به پوشش آنتن‌دهی اینترنت پرسرعت تلفن همراه خود را در داخل ایستگاه‌ها و تونل‌های شبکه مترو تهران به‌ویژه خط سه مترو، از لحاظ کیفی و سرعت اینترنت ارتقا دهد و بهبود ببخشد؛ چون اصلا نمی‌توانیم از اینترنت سیم‌کارت همراه‌اول در داخل مترو تهران استفاده کنیم.

مینایی از تهران

● می‌خواستم مطلبی را به اطلاع سازمان محیط زیست برسانم که محیط دریاچه سد سیمره در استان ایلام نزدیک به ۴۰ درصدش معدن گچ است. به نظر من خود این عامل می‌تواند منجر به فاجعه‌ای مثل سد گتوند شود و شوری آب را چندبرابر کند. مسئولان امر در این زمینه تحقیق کنند که فاجعه‌ای دیگر درست نشود.

یک مخاطب از ایلام